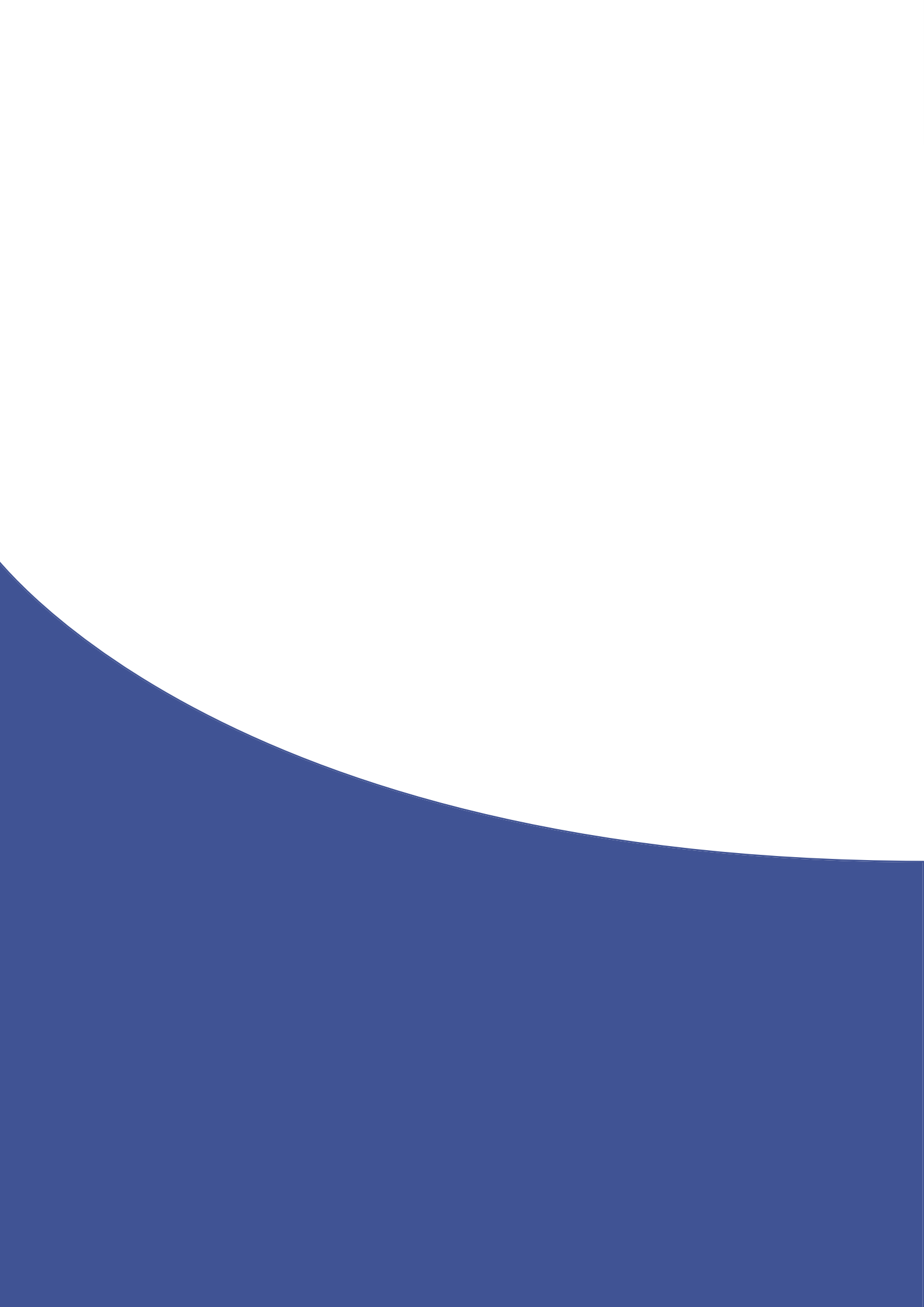

Methodiek- beschrijving: Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen!

Graag willen wij Marlou Gardien MSc, NVO Basis-Orthopedagoog en Basisaantekening diagnostiek bedanken voor het schrijven van de tekst.

Mensframe

Een woord vooraf

Investeren in mensen is wat World Art Delft, Stunt en MensFrame voor ogen hadden toen zij het experiment: “Restylen huishoudens Delft” bedachten. Woningbouwcorporatie Woonbron was hun belangrijkste partner op financieel en uitvoerend niveau tijdens het experiment, en heeft voor continuïteit na de experimentfase gezorgd. Op parttime basis werd meester Kees van basisschool De Horizon in Delft ingehuurd om op een laagdrempelige, verfrissende en vooral rake wijze met mensen aan de slag te gaan. Onder de naam “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” is MensFrame in Leerdam een tweede experiment gestart. De financiële steun kwam daar van stichting DOEN. Verder werd er samengewerkt met de gemeente Leerdam en diverse maatschappelijk partners, zoals Leerdams Kunstenaars Collectief, RIVAS, klussendienst Yulius en Dienstwerk Rivierenland. Met Vitis Welzijn is MensFrame in het Westland een derde experiment gestart. Nieuw in het Westland is de samenwerking met vrijwilligers en bedrijven, en de aanmelding van huishoudens door diverse professionele organisaties. Regionale fondsen hebben een tijdelijke subsidie voor “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” in het Westland gegeven, onder de voorwaarde dat MensFrame haar taken op den duur geheel overdraagt aan vrijwilligers. Als laatste is het interessant om te vermelden dat een binnenhuisarchitect toestemming heeft gevraagd om eenzelfde experiment in Amsterdam te starten, onder de naam: “de Baarsjes”. Vanwege het succes heeft zij hier pas geleden opnieuw geld voor ontvangen van de gemeente.

Tijd dus om met alle opgedane ervaringen, onder meer vastgelegd in een aantal evaluatieverslagen, een methodiek op papier te zetten. Niet als de ‘waarheid’, maar als inspiratie om vandaaruit samen met de deelnemers, bedrijven, gemeenten, kunstenaars, maatschappelijke organisaties en vrijwilligers verder te bouwen aan deze verfrissende aanpak.

Inhoudsopgave

Een woord vooraf	Blz. 4
Inhoudsopgave	Blz. 5
Methodiekb beschrijving	Blz. 6
Aanleiding	Blz. 6
Doel	Blz. 6
Doelgroep	Blz. 7
Aanpak	Blz. 7
Van aanmelding tot overdracht	Blz. 10
Conclusie	Blz. 13
Grenzen en aanbevelingen	Blz. 14
Colofon	Blz. 15

Methodiekb beschrijving

Aanleiding

Veel mensen die op of onder bijstandsniveau of in een sociaal isolement leven, weten zich met moeite staande te houden in onze samenleving. Door de kwetsbaarheid van deze huishoudens ontbreekt het hen regelmatig aan de veerkracht om bijkomende problemen het hoofd te bieden. Verslechtering van de directe woon- en leefomgeving, zoals het interieur en de tuin, kan leiden tot (nog meer) onrust en spanning op het sociale en emotionele vlak. Een kleine ingreep in deze directe woon- en leefomgeving kan voor een positieve wending zorgen in het huishouden, waardoor zij een frisse (her)start kunnen maken.

Vanuit deze visie is MensFrame met het project “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” begonnen. “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” kijkt breder naar wat er nodig is voor een huishouden, hierdoor zetten zij mensen weer in hun eigen kracht.

Doel

Het doel van “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” is om mensen in kwetsbare posities een steuntje in de rug te bieden. Huishoudens ondergaan een kleine interventie achter de voordeur, de kleine ingreep, waardoor zij weer zin in het leven krijgen, het mooie gevolg.

De bepalende kenmerken om dit doel te bereiken zijn:

- De vraag van het huishouden staat centraal.
- Een vlotte aanpak en snel zichtbaar resultaat.
- De leden van het projectteam, die de lead hebben in het project, staan naast het huishouden op basis van gelijkwaardigheid.
- De eigen kracht van het huishouden, zij doet zelf mee naar vermogen.
- De zelfredzaamheid van de huishoudens en het vertrouwen in een ander worden vergroot.
- De betekenis van het project voor de huishoudens, het moet iets toevoegen.
- Vanuit een relatief goedkope financiële bijdrage.

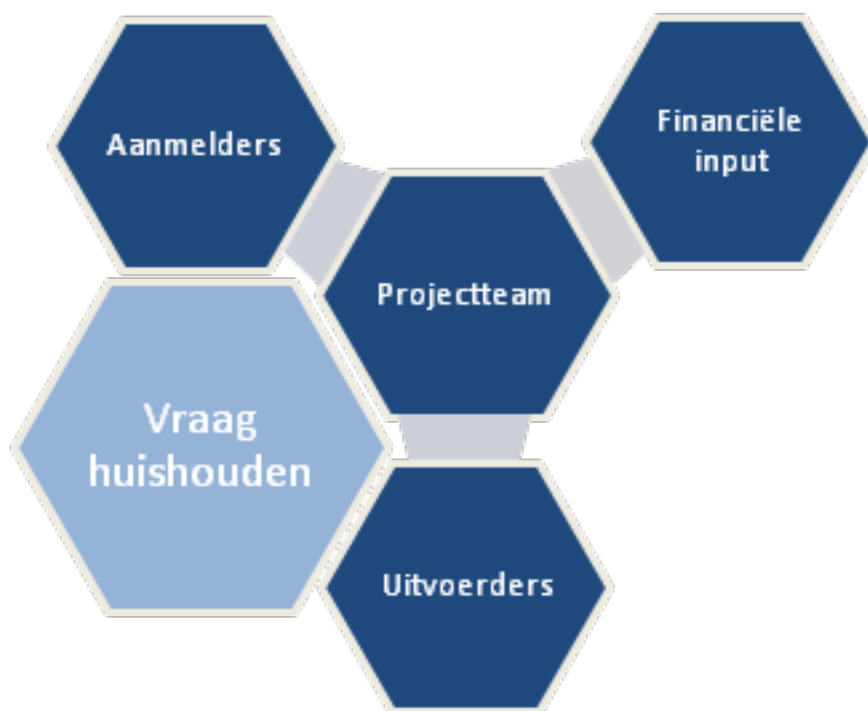
De kleine interventie geleid door deze kernwaarden zorgt voor een mooi eindresultaat in de directe woon- en leefomgeving van het huishouden, maar is des te meer een middel om een hoger doel te bereiken. Het zorgt ervoor dat de huishoudens na het project meer rust en ontspanning vinden op sociaal en emotioneel vlak. Daarnaast wordt er met “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” een brug geslagen naar een actievere maatschappelijke participatie, zoals het weer aangaan van contacten met familie en burens of het verrichten van activiteiten.

Doelgroep

“Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” is ontwikkeld voor mensen in kwetsbare posities, die een steuntje in de rug goed kunnen gebruiken. Denk hierbij aan mensen die leven in een sociaal isolement of op of onder het bijstandsniveau, en die daarbovenop te maken hebben (gehad) met multiproblematiek, traumatische en/of levens ontwrichtende gebeurtenissen.

Aanpak

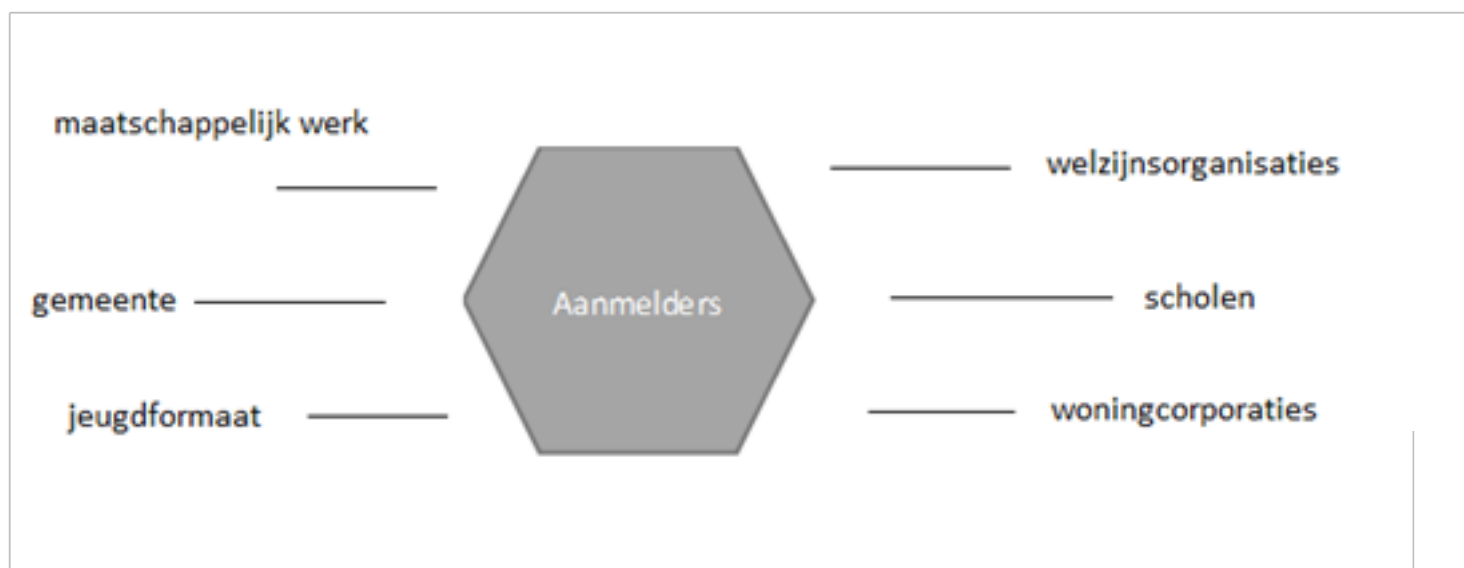
Om “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” uit te kunnen voeren, werkt MensFrame met partners samen. Deze partners moeten worden geworven voordat “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” van start gaat, zodat het project voldoende draagvlak en naamsbekendheid heeft. Er zijn partners nodig voor de aanmelding van de huishoudens, voor de financiële input en voor de uitvoering van het project. De fundamentele organisatiestructuur van “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” ziet er als volgt uit:

Figuur 1. Organisatiestructuur

Centraal in “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” staat de vraag van het huishouden, zowel de aanmelders als het projectteam en de uitvoerders van het project houden zich direct bezig met deze vraag. Het projectteam is de spil van het project. Dit team coördineert, regelt, stemt af, zet mensen in en staat met alle betrokkenen in contact om de voortgang van “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” te garanderen. Daarnaast houdt het projectteam zich bezig met het initiëren van het project bij potentiële beursvloer- en samenwerkingspartners; de communicatie naar buiten toe over het project, bijvoorbeeld door middel van een nieuwsbrief; en deskundigheidsbevordering.

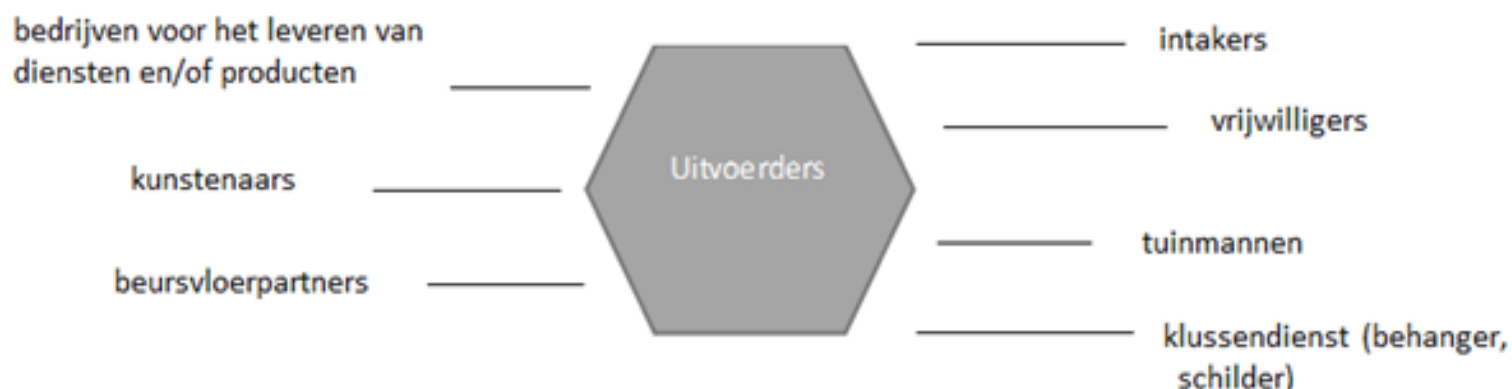
Om het draagvlak van “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” zo groot mogelijk te maken, worden er diverse aanmelders geworven. Voorbeelden van aanmelders staan in onderstaand figuur.

Figuur 2. Voorbeelden van aanmelders

De belangrijkste taak voor de aanmelders is het signaleren van de huishoudens. Aan de hand van een aantal criteria, nader genoemd onder het kopje: “Van aanmelding tot overdracht”, toetsen zij of een huishouden geschikt is voor “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen”. Dan vragen zij een intake voor het huishouden aan bij het projectteam.

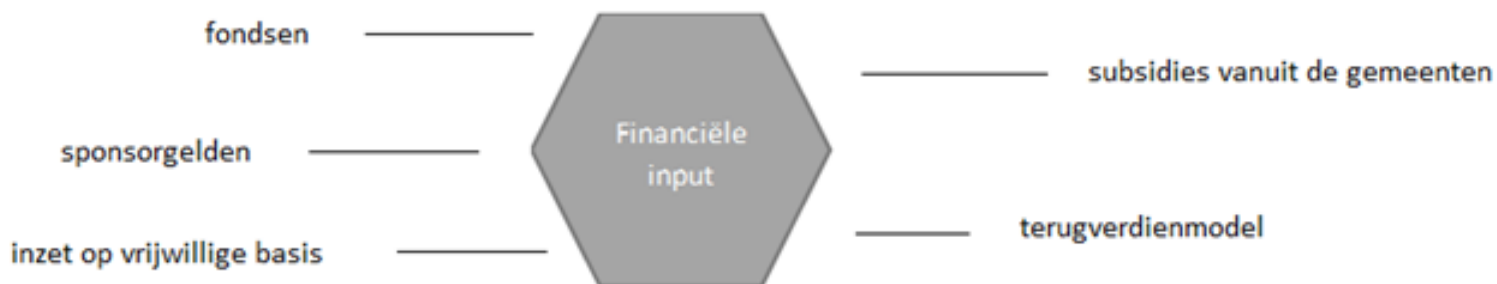
Ook moet er een breed aanbod van uitvoerders zijn voor “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen”. In het onderstaande figuur staan enkele voorbeelden van uitvoerders.

Figuur 3. Voorbeelden van uitvoerders

De uitvoerders van “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” gaan (eventueel samen met enkele leden van het projectteam) aan de slag met de kleine ingreep in het huishouden.

Zonder financiële input kan “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” niet bestaan. Er zijn verschillende manieren om aan financiën te komen, hieronder volgen een aantal voorbeelden.

Figuur 4. Voorbeelden van financiële input

De gemiddelde looptijd van “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” binnen een huishouden is drie tot zes maanden, vanaf het eerste contact tot en met de overdracht naar de aanmelder.

Van aanmelding tot overdracht

De werkwijze van “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” kan onderverdeeld worden in zes stappen, van aanmelding tot overdracht.

Figuur 5. Het stappenplan van “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen”

De eerste stap is **aanmelding**. De aanmelders hebben de taak om de huishoudens voor het project te signaleren en selecteren. Om dit zo goed mogelijk te doen, toetsen zij het huishouden aan een aantal criteria. Ten eerste kijken de aanmelders of de kleine interventie een positieve werking op het huishouden zal hebben en of het huishouden open staat voor een interventie en het beoogde gevolg van de interventie, bijvoorbeeld meer participatie.

Daarnaast is het van belang dat de aanmelders nagaan of het huishouden naar vermogen zou willen meewerken aan de kleine interventie. Ten tweede wordt er gekeken naar of het huishouden weinig te besteden heeft. Ten derde kijken de aanmelders naar de woon- en leefsituatie van het huishouden. Is er sprake van achterstallig onderhoud of te veel spullen in en rondom het huis? Belangrijk daarbij is dat het huishouden dit zelf als hinderlijk beschouwd. Ten slotte wordt er door de aanmelders gekeken of het huishouden voldoende sociale contacten heeft. Wanneer een aanmelder vindt dat hij/zij een geschikt huishouden voor het project heeft, meldt hij/zij het huishouden aan. Een persoon uit het projectteam zal dan in gesprek met de aanmelder controleren of het huishouden inderdaad geschikt is voor een kleine interventie.

Stap twee in het project is de **intake**. De aanmelder zorgt er tijdens deze stap voor dat het project geïntroduceerd wordt bij het geselecteerde huishouden. Daarbij geeft hij/zij het doel en de opzet aan, en benadrukt dat meedoen geheel op vrijwillige basis is en er een bijdrage naar vermogen wordt gevraagd. Als het huishouden besluit mee te doen aan het project zullen twee intakers uit het projectteam op huisbezoek gaan om een intake te houden. De intake kent twee kenmerkende invalshoeken. De eerste is dat er vooral wordt gezocht naar de vraag achter de vraag: “Waar zal het huishouden weer energie van krijgen?” Dat thema staat in de intake centraal. En het tweede kenmerk is dat de intake concreet is. De woon- en leefomgeving wordt direct met de bewoner(s) bekeken en er worden foto's gemaakt, zodat samen met het huishouden de basis gelegd wordt voor een actieplan. Van het huishouden wordt verwacht dat zij alvorens de intake nagedacht hebben over welke kleine ingreep de meest positieve uitwerking op hen zal gaan hebben.

Stap drie is het **actieplan**. Met de indrukken die de intakers hebben gekregen tijdens de intake gaan zij overleggen met de andere leden van het projectteam. Ze stellen de vraag wat er mogelijk is en met welke ingreep het huishouden het meest geholpen zal worden. Aan de hand van deze besprekingen, bepalen zij hoe het actieplan eruit moet zien. Wanneer het projectteam het actieplan heeft opgesteld, bespreken zij dit met de (eventuele) uitvoerders. Er wordt gekeken of het actieplan financieel en praktisch haalbaar is. Dit gehele proces duurt circa één tot enkele weken. Vaak komt het actieplan grotendeels overeen met wat er in de intake besproken is, zodat de vraag van het huishoudend leidend blijft. Er zullen wel een aantal niet besproken vervolgstappen in het actieplan worden opgenomen.

De vierde stap in het project is **de uitvoering van het actieplan**. Eén of meerdere leden uit het projectteam gaan terug naar het huishouden om het actieplan voor te leggen. Wanneer het huishouden het actieplan goedkeurt, zullen de uitvoerders die de kleine interventie gaan uitvoeren, worden geïntroduceerd aan het huishouden. Welke uitvoerders worden ingezet, is afhankelijk van de vraag van het huishouden. Voorbeelden zijn: beursvloerpartners, kunstenaars, vrijwilligers of een bedrijf dat een dienst of producten levert. Nadat de uitvoerders zich hebben voorgesteld, begint de uitvoering van het actieplan. Er kunnen vele uiteenlopende activiteiten in het actieplan beschreven staan, zoals helpen meer structuur in de woonomgeving aan te brengen door bijvoorbeeld op te ruimen en te bespreken hoe het opgeruimd kan blijven; helpen bij het ordenen van de administratie; een kamer opknappen door het te verven of te behangen; een vrolijke noot in de woonomgeving brengen door een kunstwerk of muziek; de tuin of het balkon opruimen en/of opknappen etc. Veelal bevat het actieplan meerdere punten tegelijkertijd. Tijdens de uitvoering wordt er een terugkoppeling gemaakt naar de aanmelder van het huishouden, zodat deze op de hoogte blijft.

Stap vijf in het project is de **afronding**. Als het actieplan volledig is uitgevoerd, volgt de afronding van het project. Dit gebeurt door middel van een exitgesprek. Dit gesprek wordt gevoerd met één of meerdere leden uit het projectteam die de coördinatie hebben over het huishouden, en het deelnemende huishouden. Tijdens het exitgesprek wordt de kleine ingreep geëvalueerd. Een belangrijke vraag in het exitgesprek is: “Welke betekenis, heeft “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” voor het huishouden gehad?” Het antwoord dat het huishouden hierop geeft, geeft inzicht in hoe het huishouden de deelname aan het project heeft ervaren en kan als quote worden gebruikt in een informatieverstrekkend document over “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen”. Ook wordt er in de afrondende fase bekeken of er een kort nazorgtraject en/of acties omtrent participatie nodig zijn voor het huishouden in de vorm van bijvoorbeeld een maatje om een keer te gaan wandelen of op te ruimen. De kleine ingreep kan al dan niet feestelijk worden afgesloten met alle betrokkenen.

De zesde en laatste stap in het project is de **overdracht**. Wanneer het project is afgerond, wordt het huishouden, indien mogelijk, weer overgedragen aan de aanmelder. “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” laat het huishouden dan los. Als het projectteam heeft ingeschat dat het huishouden voor de langere termijn nazorg nodig heeft, zal hier tijdens de overdracht naar de aanmelder een aanbeveling voor worden gedaan. De aanmelder besluit echter zelf om zicht te blijven houden op het huishouden en het pas los te laten wanneer hij/zij ervan verzekerd is dat het huishouden het weer alleen kan.

Conclusie

“Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” is een krachtig en positief project. Ook is het relatief goedkoop en eenvoudig op te zetten. Het draagvlak van “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen”, die bewerkstelligd wordt door de samenwerking met partners, en de organisatiestructuur dragen bij aan de kracht van het project. Een goede communicatie binnen het project zorgt daarnaast voor korte lijnen, waardoor er efficiënt gewerkt kan worden. In het project staat de vraag van het deelnemende huishouden altijd centraal. Dit betekent dat er door het projectteam en de uitvoerders van “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” flexibel en ondernemend gedacht en gehandeld moet worden. Elke vraag is anders, dus steeds moet er naar creatieve oplossingen gezocht worden. De kernwaarde: gelijkwaardigheid, zorgt voor een positieve ervaring bij iedereen en geeft zelfvertrouwen aan het huishouden. Verder zorgt de kleine ingreep in de woon- en leefsituatie ervoor dat de deelnemende mensen weer ruimte krijgen om hun energie in andere zaken te steken, een frisse (her)start te maken en eventuele achterstanden weg te werken.

Huishoudens én het projectteam en uitvoerders van “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” zijn ontvankelijk, enthousiast, coöperatief en oplossingsgericht. Daarnaast voelen huishoudens zich gehoord en gezien in het respecteren van hun wensen en gedachten bij de uitvoering. Kortweg kan gezegd worden dat “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” niet alleen uitnodigt tot het verbeteren van persoonlijke levensomstandigheden, maar dat de grote mate van samenwerking tussen en met verschillende mensen leidt tot een sterker besef van maatschappelijke cohesie; van er toe doen voor en met elkaar.

Grenzen en aanbevelingen

Voordat “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” van start kan gaan, is het dus noodzakelijk dat het project voldoende draagvlak heeft. Om dit te realiseren moet er samengewerkt worden met partners. Denk aan beursvloerpartners, sponsors, bedrijven, vrijwilligers etc. Bovendien heeft “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” vanaf de start een goede organisatiestructuur nodig met korte (communicatie) lijnen. Op die manier blijft het project een relatief snelle interventie. Om “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” zo krachtig en positief mogelijk te laten zijn, dient het de aanbeveling om bij de aanmelding al een zo duidelijk mogelijk beeld van een geselecteerd huishouden te hebben. Zo wordt voorkomen dat het project een veredelde klussendienst wordt en té veel doet in het huishouden. Daarnaast is het van belang om bij het huishouden te benadrukken dat “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” om een kleine ingreep gaat en het dus een kortdurend project is. Tevens is het belangrijk om als lid van het projectteam van “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” in te schatten wat er op een huishouden afkomt gedurende het project. Er moet voorkomen worden dat er te veel mensen bij een (intake)gesprek en tijdens de uitvoering van het project aanwezig zijn, zodat het huishouden zich op zijn/haar gemak voelt, waardoor zijn/haar vertrouwen groeit. Als laatste verdient het de voorkeur dat het huishouden na afloop van het project weer overgedragen kan worden aan de aanmelder. Zo blijft “Kleine Ingrepen, Mooie Gevolgen” een kortdurend project.

Colofon

Tekst:

Marlou Gardien, in opdracht van MensFrame

Lay-out:

Lonneke Schuurman

Drukwerk:

Drukkerij Riezebos
Pastoor Van Rooijplein 1
2678 JA De Lier

www.MensFrame.nl
patangel@kabelfoon.nl

Contactadres MensFrame:

P.A. Tangel
Verhoevenstraat 34
2291 RN Wateringen
0174-297663

